

našajo za preskrbo, uniforme in druge stroške. Čim čudneja in vidneja je uniforma, tem večje so stotnije, tem bolj veseli so meščani in tem bolj se ponašajo s svojo milico. Ni je tako fantastične, teatralne obleke, da bi je ne posnemale stotnije milice v Zjedinjenih državah. Videl sem francoske zuave in ruske gardne grenadirje, od nog do glave bele avstrijske gardijste, rudeče angleške pešce in papeževe telesne stražnike, — in kaj vsega ne vidiš v tej vojakih-meščanih. V Washingtonu srečal sem stotnijo v temnorudečih čevljih, širokih svetlorudečih hlačah, belih suknjah spredi in zadi obšitih z zlatom in medvedjih kapah najnavadnejše oblike. To je sedmi novojorški polk, ko si je bil pridobil nezvenljivo slavo v državljanski vojni; nedavno se je pa ta polk preoblekel v prusko uniformo, od glave do nog, od čevljev do čelade.

Zbirajo se ti polki v svojih vojašnicah vsak teden, ali včasih le vsak mesec, da se vežbajo dve ali tri ure, jedenkrat v letu gredo v vojaški tabor za jeden teden, in tedaj prevzame država del stroškov in navadno članom milice plačuje po dolarji na dan za čas, ko so v taboru. Nekaj stotnij, pet ali včasih tudi deset se jih v teh taboriščih organizuje v polk; polkovne in brigadne častnike imenuje guverner, ki je po ustavi glavni poveljnik vseh vojnih čet v državi. V državah, kjer so velika mesta, je ta vojska mnogobrojna. Novojorška in massachusettska država vzdržujeta kadre mnogih polkov, ki so se odlikovali v državljanski vojni. Za instruktorje milice odloči vojni minister častnike redne vojske in jih da guvernerjem na razpolaganje. Seveda je izvežbanje jako površno in se milico zdi smešno pravim vojakom. Meni, ki sem bil nekaj častnik prve gardske divizije v Peterburgu, se mi zde smešne parade teh vojsk, a vendar nikdar ne pozabim, da so baš taki vojaki odločevali v državljanski vojni. Tako v naglici izvežbani vojaki in častniki bili so se pri Shiloh, pri Gettysburgu, Richmondu in Pittsburgu, kjer jih je palo na deset tisoče in se proslavila v vojni zgodovini.

Težko je kaj pisati o Ameriki, da bi se ne spomnil te državljanske vojne, in če se je pa spomniš, pa ne moreš prezreti ameriškega vojaka. Okoren in smešen je v svoji komedijantski obleki za evropske oči, a v njem je nekaj, kar ni v evropskih vojskah — npravstveni razvoj državljana in pojem svobodnega človeka. Po absolutnem številu ubitih in ranjenih in po razmerji k občenemu številu vojujočih se ostanejo bitve pri Spottsylvaniaji, pri Wilderpisu, Gettysburgu in prvi napad Frederickburgu za zmiraj zaznamovane mej najkrvavejšimi bitvami v zgodovini. Ko je bila vojna končana in sta obe vojski, vzhodna — Grantova in zapadna Shermanova prišli v Washington in korakali v paradi mimo estrade predsednika Jonsona, so se čudili vsi evropski vojni atašeji; to je bila velika vojska v polnem smislu besede, ki ni v ničem zaostajala za velikimi evropskimi vojskami, niti v disciplini, niti v vojnem duhu, v umstvenem in npravstvenem razvoju jih je pa celo še prehajala. Mesec po tej paradi se je milijon teh vojakov odpustilo domu, do-

bivat si vsakdanji kruh z delom, in mirno in hitro so se premenili v navadne državljane, kakor so se pred štirimi leti na klic svojega predsednika z veseljem bili zbrali v veliko vojsko.

Duh in tradicije te vojske se sveto hranijo v ameriškem narodu do današnjega dne. Različne organizacije vojnega časa, polki, brigade, divizije, voji in vojske — so po vojni osnovala društva s stalno vojno organizacijo, vsako leto se za jeden teden zbero k vajam, pojdejo v taborišče in se v šotorih spominjajo starine. Vsa ta posamična društva pripadajo pa poleg svoje samostalne organizacije k narodnemu društvu udeležnikov državljanske vojne na strani zveze, ki se imenuje „Velika vojska republike“, ki šteje kacic štiristotisoč članov in ta ima svoje podružnice v vseh zakotjih Zjedinjenih držav. Ker se je vojna končala pred sedemindvajsetimi leti in so najmlajši udeležitelji mogli biti bobnarji 12 do 13 let, ima najmlajši član te zveze najmanj 40 let, in ker se od nikoder ne popolnuje, se manjšajo od leta do leta udje tega društva in verjetno je, da v štiridesetih letih popolnoma izmrjejo. Že sedaj letni shodi tega društva kažejo čuden prizor: večina udeležnikov so sivi starci, ki so že preživeli dobo aktivnega delovanja in začenjajo živeti s preteklostjo. Društvo nima posebnih znakov razen širokrajnih klobukov s zlatimi vrvicami in palčic v rokah. V paradah, katere daje vsak oddelek nekajkrat v letu, predstavljajo jako ganljiv prizor. Glavna naloga družbe je pomagati potrebnim članom. Na vnanje se kaže to društvo s svojimi letnimi shodi, državnimi in zveznimi, ki vsako leto menjajo mesto zborovanja, in na katere se snide mnogo števila članov iz vseh krajev Zjedinjenih držav. Lani je v Detroitu bilo nad trideset tisoč članov. Na njih se zbira osrednji odbor društva za bodoče leto in se posvetuje o okraševanju gomil, padlih v vojni, ki se imenuje „Decoration Day“ in se praznuje dne 30. maja. Ta dan se mesta zavijejo v žalovanje, in vrste veteranov z godbo korakajo na pokopališča. Pred njimi gredo otroci in neso cvetlice, za njimi pa prebivalstvo mesta. Na pokopališči olepšajo grobovje pobratimov po orožji, kar se vrši jako slovesno, z godbo in drugimi slavnostmi. Ta dan se nič ne dela. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Sredstvo zoper steklino. Franjêvec Fran Brkič, župnik v Janjevu v Stari Srbiji je v „Obzoru“ objavil neko sredstvo, ki baje pomaga zoper pasjo steklino. V Stari Srbiji poznajo to sredstvo že mnogo let. To sredstvo je neka muha ki je imenujejo biesna muha. To muho posuše in zmanejo v prah in dajo na vodi izpiti človeku, katerega je ugriznil stekel pes ali volk. Franjêvec navaja celo vrsto slučajev, v katerih je to zdravilo pomagalo. Bolniki so le še tri dni malo bolni, ko so izpili to zdravilo.

300kratna predstava Smetanove prodane neveste. Dne 25. t. m. je v Pragi se predstavljala 300krat Smetanova „Prodana nevesta“. Predstava je bila dobro obiskana. Mestni svet je sklenil, da se bode tem povodom jedna ulica v Pragi imenovala Smetanova ulica.